

SERİ
SERIES
SERIE
SÉRIE

A

CİLT
VOLUME
BAND
TOME

55

SAYI
NUMBER
HEFT
FASCICULE

1

2005

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
ORMAN FAKÜLTESİ
DERGİSİ

REVIEW OF THE FACULTY OF FORESTRY,
UNIVERSITY OF ISTANBUL

ZEITSCHRIFT DER FORSTLICHEN FAKULTÄT
DER UNIVERSITÄT ISTANBUL

REVUE DE LA FACULTÉ FORESTIÈRE
DE L'UNIVERSITÉ D'ISTANBUL



İSTANBUL METROPOLÜ'NDE MEYDANLARIN REKREASYONEL İŞLEV YÖNÜNDEN ÖNEMİ ÜZERİNE ARAŞTIRMALAR¹⁾

Y. Doç Dr. Sanem ÇINAR²⁾

Kısa Özet

Meydan; ister kentte, ister köyde olsun, belirli amaçlar içerisinde, bireysel ve toplu etkinliklere bağlı olarak kullanıma sunulan ortak mekandır. Meydanlar bugün tarihi, ticari, kültürel, turistik amaçların yanı sıra rekreasyonel fonksiyonları da üstlenmektedir.

İstanbul Metropolü'ndeki meydanlar da prestij mekanları olmaları, çeşitli fonksiyon alanlarını birlikte barındırmaları nedeni ile kent halkının rekreasyonel gereksinimlerini karşılamasında önemli işlevler görmesi gereken alanlar olarak ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Meydan, Kentsel mekan, Rekreasyonel işlev

1. GİRİŞ

Günümüzde sürekli değişen sosyal, ekonomik ve teknolojik koşullar nedeniyle, kentsel mekanların görünümü gittikçe bozulmaktadır. Ayrıca her geçen gün ortaya çıkan yeniliklerle bir kültürden başkasına geçiş ve genellikle ilgisiz kalınması sonucu yakın tarihimizin kültürünü yansıtan kentsel mekanların da yabancılaşması sorunu ile karşılaşılmaktadır. Çevresel değişiklikler içinde bulunan yaşam dekorunun, zaman-mekan içerisinde kendi kendine sadakatinin azalması, kısacası dünden bugüne ve yarına farklılaşması, belirgin bir şekilde görülmektedir. Özellikle İstanbul Metropolü, eski doku ve fizyonomisini tüm olarak ortadan kaldırmaya yönelik bir değişikliğe sahne olmaktadır (ÇINAR 1986).

İstanbul Metropolü; tarihi, ticari, politik, dini, endüstri, kültür, sanat, eğlence ve dinlenme fonksiyonları nedeniyle özel bir konuma sahiptir. Kapsadığı bu hizmetler kente, bölgeye hatta ülkeye yönelmiştir. Fakat bu Metropol günümüzde hızlı nüfus artışı, mekanikleşme, yani sürekli değişen sosyal, ekonomik ve teknolojik koşullar nedeniyle kentsel çevredeki biyolojik dengeyi de bozarak, kent insanının serbest ve güvenli yaşama olanağını gün geçtikçe yok etmektedir. Bugünün ve geleceğin İstanbul'unda her yaşantı kentlinin sağlığı ve rekreasyonel gereksinimleri; kentin fiziki yapısı ve dokusunun dengelenmesi, karakter ve estetik kazandırılması, kent hizmetlerinin karşılanması, birey-toplum-doğa ilişkilerinin düzenlenmesi ve devamının sağlanması, birey ve yaşanan ortam arasındaki ilişkinin kurulmasıyla karşılanacaktır. Söz konusu ilişkinin kurulmasında pay sahibi mesleklerin içinde Peyzaj Mimarlığı ön sıralarda yer almaktadır.

Kentlilerin iletişim aracı olan dinlenme - eğlenme ve spor alanları, parklar, alışveriş alanları (çarşı, pazar yeri vb.), sokaklar, caddeler ve meydanlar, kentsel dış mekanı oluşturmaktadır. Bu mekanlar, insan - çevre etkileşiminde ve insanın yaratıcı yeteneği üzerinde etkin bir rol oynamaktadırlar. Kentsel dış mekanların bir bölümü fonksiyonel alanlardan (parklar, spor alanları gibi) bir bölümü de sokaklar, yollar ve meydanlar gibi tamamlayıcı mekanlardan

¹⁾ İ.Ü.Fen Bilimleri Enstitüsü Peyzaj Mimarlığı Anabilim Dalı'nda hazırlanan Doktora Tezinin özettir.

²⁾ İ.Ü. Orman Fakültesi Peyzaj Planlama ve Tasarım Anabilim Dalı

oluşmaktadır (TRANCİK 1986). SİMONDS (1961)'da kentin karakterini ve kalitesini oluşturmada yapılardan çok meydanlar, parklar ve açık alanların etkili olduğunu belirterek, kentsel dış mekanların önemini vurgulamaktadır.

Meydanlar kentin bir avlusu gibi düşünüldüğünde, kişilerin dinlenme, eğlenme ihtiyaçlarına cevap verici, kişiye kültürel yönden katkı sağlayıcı ve fiziksel ihtiyaçlarını karşılayabileceği niteliktedir. Meydan, kent yaşamının vazgeçilmez konularından biridir. Çünkü meydan dün, bugün ve yarın arasında tarihi köprü işlevselliğinde bir kültür ortamıdır. İnsanlar bu ortam içerisinde doğar, yaşar ve gelişirler (ÖZTAN 1998). Meydanlar, gelişmiş çoğu ülke kentlerinde de görüldüğü gibi, kentsel kimlik üzerinde önemli etkileri olan prestij mekanlarıdır. Nitekim gelişmiş ülkelerin ün yapmış kentleri, meydanları ile tanınmakta, onlarla sembolize edilmektedir (San Marco Meydanı - Venedik, Trafalgar Meydanı-Londra gibi). Meydanların çoğu aynı zamanda kentlerdeki yoğun yapılaşma sonucu bunalan kent halkının rekreasyonel gereksinmelerinin karşılanmasına ve kendilerini rahat hissetmelerine olanak sağlayan kentsel açık-yeşil alanlardır. İstanbul Metropolü'ndeki meydanlar da yukarıda belirtilen işlevleri görmesi gereken kentsel mekanlardır. Oysa, kentlinin açık ortak kullanım alanı olarak da nitelendirilen meydanlar; kentin plansız gelişmesi ve düzensiz uygulamalar sonucunda yapılaşmaya dönüşmüş, kötü planlama anlayışı ve uygulamalarıyla ya yok olmuş, ya da karakterlerini, estetik ve ölçülerini kaybetmişlerdir.

Bu araştırma da, meydanların kentsel planlamada ve kentsel yaşamdaki işlevsel önemi çerçevesinde özellikle rekreasyonel işlevleri, rekreasyon planlaması ve peyzaj mimarlığı yönünden değerlendirilerek irdelenmiş, elde edilen bulgulardan yola çıkarak bazı sonuçlara varılmış, konuyla ilgili öneriler geliştirilmeye çalışılmıştır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

İstanbul'daki kentsel yeşil alan durumunun değerlendirilmesinde kentsel doku ile bütünleşen bir yeşil alan sisteminin yaratılması zorunluluğuna karşın, 1975 yılında 2.3 m² olan kişi başına düşen kentiçi yeşil alan miktarının 1980 yılında 2.2 m²'ye, son olarak da 2.1 m² 'ye düştüğü belirlenmiştir (YILDIZCI 1991). Avrupa kentlerinde bu değerlerin 18-154 m² olduğu ve ülkemizde İmar ve İskan Bakanlığı tarafından belirtilen standartın da kişi başına 7 m² olması gerektiği belirtilerek sorunun boyutu ve aciliyeti vurgulanmıştır. Bu verilerden yola çıkarak İstanbul Metropolündeki yeşil alan sorununu azaltabilmek üzere kentteki mevcut meydanların gerekli fonksiyon ve standartlara kovuşturulabilmesi için gerekli çalışmaların yapılması önerisi getirilmiştir.

Bu amaçla bu çalışmada, kentsel açık alanlardan meydanların kent bütünündeki işlevleri ve önemi belirtilerek dünya çapındaki ünlü meydanlar ile İstanbul kentinde önemli işlevlere sahip meydanlar rekreasyonel işlevleri yönünden karşılaştırılarak, mevcut sorunlar belirlenmiş ve ortaya çıkan sorunlara peyzaj mimarlığı yönünden çözüm önerileri getirilmiştir. Bu öneriler yapılan örnek tasarımlarla da somutlaştırılmaya çalışılmıştır. Çalışmada temel amaç, tarihsel, kültürel, ticari, dini, rekreasyonel ve turistik özellikleri birlikte taşıyan, kent bütününde önemli yeri olan meydanların, kültürel mirasının korunarak, işlev sürekliliğinin sağlanması için çözüm önerileri getirilmesidir. Çalışmanın başlangıcında araştırma alanında gerekli değerlendirmelere temel oluşturacak bilgilere yer verilmiştir. Bu kapsamda meydan kavramının tanımı yapılarak, işlevleri ve tasarım ilkeleri hakkında bilgi verilmiş ve tarihi süreci anlatılmıştır. Daha sonra rekreasyon kavramı üzerinde durulmuş, tarihsel gelişimi hakkında bilgi verilerek rekreasyonun çeşitleri ve planlama ilkeleri hakkında bilgi verilmiştir. Tüm bu genel bilgiler verildikten sonra dünyadaki ünlü meydan örneklerinin mimari tasarımları, tasarım öğeleri, fiziksel konuları, gelişim süreçleri ve günümüzdeki kullanım durumları fotoğraflarla desteklenerek araştırma alanları ile karşılaştırılmak üzere özet olarak anlatılmıştır. Çalışmaya temel oluşturacak araştırma alanları

seçilirken;

- ❖ İstanbul'un her iki yakasında meydan örneklerinin ele alınması,
- ❖ Tarihi, kültürel, ticari, dini, mimari ve turistik özellikleri birlikte taşımaları,
- ❖ Önemli kentsel mekanlar ve prestij öğeleri olmaları,
- ❖ Kent çekirdeğini oluşturmaları,
- ❖ Kentsel kimliğe damgasını vuran odak noktaları olmaları,
- ❖ Metropol bütünü içerisinde rekreasyonel nitelikleriyle kent halkı için önem taşımaları,
- ❖ Güncel sorunlarının bulunması gibi özellikler göz önüne alınarak **Sultanahmet, Beyazıt, Taksim ve Üsküdar Meydanları** araştırma alanı olarak seçilmiştir.

Seçilen meydanlar tarihsel süreç içinde irdelenmiş, güncel durumları saptanmış ve mevcut rekreasyonel işlevleri belirlenmiştir. Araştırmaya kaynak oluşturabilecek bilgilerin edinilmesi amacıyla, seçilen örnek meydanların peyzaj karakteristikleri, rekreasyonel özellikleri, ulaşım sistemleri ve mevcut donatı özelliklerinin saptanmasının yanısıra kullanıcı kitlesinin özellikleri ve kullanım durumlarının da belirlenmesine çalışılmıştır. Bunun yanı sıra özellikle yurt dışındaki önemli örneklerle karşılaştırma yapılabilmesi amacı ile, *Gezi *İnceleme *Gözlem *Anket *Görüntü alma gibi bilimsel araştırma yöntemleriyle veri toplanmıştır.

Araştırma alanının güncel durumunun saptanması ve rekreasyonel işlevinin belirlenmesi amacı ile alanın peyzaj karakterine, rekreasyonel özelliklerine ulaşım sistemine ve donatılarına ilişkin fotoğraflar çekilerek notlar alınmıştır. Fotoğraf çekiminde meydanların içerisindeki hakim yerlerden, içedönük bakışta algılanabilecek noktalar ile dışa dönük bakışta çevrenin algılanmasına olanak veren noktaların seçilmesine özen gösterilmiştir. Ayrıca saptama ve değerlendirilme yapılırken İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İmar ve Planlama Daire Başkanlığı, Harita Müdürlüğünden alınan 1/5000, 1/1000 ve 1/500 ölçekli haritalardan ve Turing (Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu) ten edinilen çeşitli çizgisel ölçekli İstanbul haritalarından yararlanılmıştır. Alanın tarihi dönemlerindeki ve durumu ile güncel durumunun karşılaştırılması amacı ile ALLOM (1840)'ın gravürleri ile aynı yerlerden günümüzde çekilen fotoğraflardan yararlanılmıştır. Araştırma yönteminin belirlenmesinde, bu konu ile ilgili araştırma yapan ZUCKER (1959), AKESEN (1983), KRIER (1988), SIMONDS (1986), MOUGHTIN (1992), BROADMEN (1990), SEÇKİN (1998) den yararlanılmıştır.

Araştırma sürecinde konu ile ilgili ayrıntılı veri toplama işlemi için anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırma sürecinde alanlara periyodik olarak her mevsimde gidilerek değişken bir kullanıcı kitlesiyle görüşülmüştür. Oluşturulan anketlerde sorular, kullanımların, donatı özelliklerinin, ulaşımın olanaklarının ve kullanıcıların sosyo ekonomik yapısının belirlenmesine yönelik hazırlanmıştır. Anket çalışmasının güvenilirliğini artırma ve deneklerden daha sağlıklı yanıt alınabilmesi amacıyla genel esaslara dayanarak isim ve adres gibi öznel bilgilerin sorulmasından kaçınılmıştır. Anket uygulamasında sabit bir toplum bulunmadığı için zamanı esas alan örnekleme tekniği ile çalışılmış ve toplam 800 kişiye anket uygulanmıştır. Yapılan anketler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) yöntemiyle değerlendirilmiştir ve istatistiksel yöntem olarak Khi-Kare (χ^2) kullanılarak verilerin analizi ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

3. BULGULAR

Araştırma alanı olarak seçilen meydanların kentsel planlamada ve kentsel yaşamdaki işlevsel önemi çerçevesinde özellikle rekreasyonel işlevleri ve rekreasyon planlaması peyzaj mimarlığı yönünden değerlendirilebilmesi amacıyla söz konusu meydanların; konumları, tarihi perspektifleri, ulaşım durumu, taşıt trafiği, yaya trafiği açısından güncel sorunları incelenmiştir.

Daha sonra araştırma alanlarında yapılan anket çalışmalarıyla kullanıcı kitlesinin özellikleri ve eğilimleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Bu amaçla elde edilen anket verilerinden hareketle kullanıcı kitle özellikleri

- * Sosyo ekonomik yapı
- * Genel Özellikler
- * Sirkülasyon özellikleri
- * Ziyaret ilişkileri
- * Rekreatif kullanım şekli, aktivite ve tesis ilişkileri, şeklinde beş ana başlık altında değerlendirilmiştir ve bu ana başlıkların altında aşağıda belirtilen şekilde gruplandırılmıştır.
- **Sosyo ekonomik yapı** *Cinsiyet durumu, *Yaş grubu, *Aylık gelir durumu, *Eğitim durumu, * Meslek dağılımları
- **Genel özellikler** *Rekreatif kavramı bilgisi, *Meydanda rahatsız eden faktörler, *Meydandan memnuniyet
- **Sirkülasyon özellikleri** *.Otopark sorununun belirlenmesi, *Yaya taşıt ilişkisi, *Yakın çevre ile meydan arasındaki ulaşım, *Meydanda yaya dolaşımı rahatlığı
- **Ziyaret ilişkileri** *Tanıma durumu, *Ziyaretçi sıklığı, *Tercih edilen saatler, *Tercih nedeni *Ulaşım araçları, *Boş zamandan yararlanma
- **Rekreatif kullanım şekli, aktivite ve tesis ilişkileri** *Dinlenme ve eğlenme yeterliliği, *Rekreatif aktivite çeşitleri, *Bitkisel düzenlemenin uygunluk ve yeterliliği, *Bitkisel düzenleme önerileri, *Kullanıcılar için yeterliliği, *Kullanıcıları rahatsız eden faktörler, *Rekreatif tesis ilişkileri, *Mevcut rekreatif kolaylık yeterliliği, *Mevcut rekreatif kolaylık uygunluğu, *Kullanıcıların kolaylık istekleri, ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir.

3.1. Sultanahmet Meydanına İlişkin Anket Sonuçları

Sosyo Ekonomik Yapı: Bulgular değerlendirildiğinde, Sultanahmet Meydanı'nın, serbest meslek sahibi ve öğrencilerden oluşan, eğitilmiş (lise ve dengi okul mezunları, üniversite öğrencileri ve mezunları), orta yaşlı ve genç, erkeklerin çoğunlukta olduğu bir kullanıcı kitlesine sahip olduğu görülmüştür (Tablo 1).

Genel Özellikler: Kullanıcının çoğunluğunun rekreatif kavramı hakkında bilgisi olmadığı, genellikle bu meydana memnun olduğu fakat yaz aylarında çöplerden ve gürültüden rahatsız olduğu belirtilmiştir (Tablo 2) Bu durumda sözkonusu mevsimde artan kullanıcı sayısının beraberinde getirdiği olumsuzluklar göze çarpmaktadır.

Sirkülasyon Özellikleri: Konuşulan kullanıcıların büyük çoğunluğu Sultanahmet meydanı ve çevresinde otopark sorunu olduğu yaya-taşıtlı ilişkisinin, dolaşım problemi olmayan uygun bir trafik düzeni şeklinde olduğunu belirtmektedir (Tablo 3) Bunda meydanın büyük oranda yayalaştırılmış olması, mevcut taşıt trafiği düzeninin yaya sirkülasyonunu engellemeyici nitelikte çözümlenmesinin etkisi büyüktür.

Tablo 1: Sultanahmet Meydanı'ndaki Kullanıcıların Sosyo-Ekonomik Yapı Özelliklerine Göre Dağılımı

Table 1 : The Distribution of Users in Sultanahmet Square Based on Socio-Economical Characteristics

SOSYO-EKONOMİK YAPI Socio-Economical Characteristics		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Cinsiyet Sex	Erkek Male	37	74	32	64	35	70	33	66	137	68.5
	Kadın Female	13	26	18	36	15	30	17	34	63	31.5
Yaş Grubu Age Group	18-30	13	26	15	30	18	36	13	26	59	29.5
	31-40	20	40	14	28	14	28	19	38	67	33.5
	41-50	6	12	13	26	10	20	9	1	38	19.5
	51-60	7	14	7	14	7	14	7	14	28	14.0
	61 ve üstü	4	8.0	1	2.0	1	2.0	2	4.0	8	4.0
Gelir Grubu Income Group	Geliri Olmayan	11	22	20	40	13	26	15	30	59	29.5
	0-50 000 000	7	14	-	-	3	6.0	4	8.0	14	7.0
	50-100 milyon	12	24	7	14	10	20	9	18	38	19.0
	101-150 milyon	7	14	9	18	9	18	8	16	33	16.5
	151-200 milyon	6	12	3	6.0	7	14	5	10	21	10.5
	201-250 milyon	4	8.0	7	14	5	10	4	8.0	20	10.0
Eğitim Durumu Education	251 milyon ve üstü	3	6.0	4	8.0	3	6.0	5	10	15	7.5
	Okur- yazar değil	2	4.0	1	2.0	-	-	-	-	3	1.5
	Okur- yazar mezun değil	3	6.0	-	-	1	2.0	3	6.0	7	3.5
	İlkokul Primary	6	12	4	8.0	8	16	2	4.0	20	10.0
	Ortaokul JuniorHighschool	7	14	11	22	7	14	5	10	30	15.0
	Lise Highschool	20	40	12	24	15	30	19	38	66	33.0
	Üniversite University	8	16	9	18	7	14	10	20	34	17.0
	Üniversite devam	4	8.0	13	26	11	22	11	22	40	20.0
Meslek Grubu Profession Groups	Öğrenci Student	7	14	7	14	6	12	6	12	42	21.0
	Memur Official Clerk	7	14	7	14	6	12	6	12	26	13.0
	Serbest Meslek	11	22	11	22	13	26	17	34	52	26.0
	Tüccar Trademan	1	2.0	2	4.0	2	4.0	1	2.0	6	3.0
	İşçi Workman	2	4.0	1	2.0	4	8.0	2.0	4.0	9	4.5
	Ev Hanımı House Woman	1	2.0	6	12	3	6.0	5	10	15	7.5
	Emekli Retidend	2	4.0	3	6.0	3	6.0	1	2.0	9	4.5
	Öğretmen Teacher	4	8.0	2	4.0	3	6.0	2	4.0	17	5.5
	İşsiz Unemployed	4	8.0	1	2.0	1	2.0	1	2.0	7	3.5
	Akademisyen	2	4.0	-	-	-	-	1	2.0	3	1.5
	Diğer Other	9	18	4	8.0	4	8.0	4	8.0	20	10.0

Ziyaret ilişkileri: Kullanıcıların alanı değişik zamanlarda kullandıkları ve meydana gelirken tramvay ulaşımının yaygınlığı göze çarpmaktadır (Tablo 4).

Rekreasyon kullanım şekli, aktivite ve tesis ilişkileri: Meydanın tarihi mekan olması, yeşil alanların ve su ögesinin yer alması nedeniyle çok farklı kullanım alanları tercih edilmemiştir. Kullanıcıların Sultanahmet Meydanına ilişkin olumlu görüşler sunmasında, buranın diğer araştırma alanlarına nazaran korunmuş ve bozulmamış olması bir etken olmaktadır (Tablo 5).

Tablo 2: Sultanahmet Meydanı'ndaki Kullanıcıların Genel Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 2: The Distribution of Users in Sultanahmet Square Based on General Characteristics

GENEL ÖZELLİKLER General Characteristics		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Rekreasyon Bilgisi Recreation knowledge	Bilgisi Olan	22	44	21	42	24	48.0	27	54.0	94	47.0
	Bilgisi Olmayan	28	56	29	58	26	52.0	23	46.0	106	53.0
Rahatsız Eden Faktörler Disturbing factors	Toz Dust	3	6.0	4	8.0	-	-	1	2.0	8	4.0
	Çamur Mud	-	-	7	14	-	-	-	-	7	3.5
	Çöp Garbage	2	4.0	5	10	19	38.0	13	26.0	39	19.5
	Hava Kirl. Airpollution	1	2.0	1	2.0	-	-	-	-	2	1.0
	Gürültü Loud noise	7	14	2	4.0	11	22.0	14	28.0	34	17.0
	Kullanım Yoğunluğu Overcrowded	8	16	4	8.0	11	22.0	7	14.0	30	15.0
	Araç Trafikliği Traffic	4	8.0	-	-	2	4.0	1	2.0	7	3.5
	Hepsi All of them	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Memnuniyet Satisfaction	Mem.olan Satisfied	44	88	47	94	49	98.0	43	86.0	183	91.5
	M.olmayan Unsatisfied	6	12	3	6.0	1	2.0	7	14.0	17	8.5

Tablo 3: Sultanahmet Meydanı'ndaki Kullanıcıların Sirkülasyon Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 3: The Distribution of Users in Sultanahmet Square Based on Circulation Characteristics

SİRKÜLASYON ÖZELLİKLERİ Circulation Characters		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Otopark Sorunu Parking Problem	Var Exist	46	92.0	49	98	48	96.0	46	92.0	189	94.5
	Yok Non exist	4	8.0	1	2.0	2	4.0	4	8.0	11	5.5
Yaya-Taşıt Trafikliği Pedestrian Vehicle Traffic	Hareket Etm. Engelleyici	-	-	-	-	-	-	2	4.0	2	1.0
	Yoğ. Ve Rah. Taşıt Trafikliği	7	14.0	10	20	8	15.0	20	40.0	45	22.5
	Problem Olm.Uygun Trafik	43	86.0	40	80	42	84.0	28	56.0	153	76.5
Çevre-Meydan Ulaşımı Transport from all around to Square	Yeterli Enough	41	82.0	45	90	34	68.0	40	80.0	160	80.0
	Yeterli Değil Not Enough	9	18.0	5	10	16	32.0	10	20.0	40	20.0
Yaya Dolaşım Rahatlığı Ease of Pedestrian Circulation	Rahat Easy	49	98.0	49	98	40	80.0	43	86.0	181	90.5
	Rahat Değil Not Easy	1	2.0	1	2.0	10	20.0	7	14.0	19	9.5

Tablo 4: Sultanahmet Meydanı'nda Kullanıcıların Ziyaret İlişkilerine Göre Dağılımı
Table 4: The Distribution of Users in Sultanahmet Square Based on Visiting Preference

ZİYARET İLİŞKİLERİ Visiting Preference		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total		
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer				
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Tanıma Durumu Knowledge Conditions	Önceden Tanıyan	50	100	50	100	50	100	50	100	50	100	
	Önceden Tanımayan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
GELİŞ ÖZELLİKLERİ	Ziyaret Sıklığı Visiting Frequency	Hafta İçi Weekday	18	36.0	24	48.0	9	18.0	11	22.0	62	31.0
		Hafta Sonu Weekend	14	28.0	11	22.0	20	40.0	27	54.0	72	36.0
		Değişken Changeable	15	30.0	13	26.0	13	26.0	8	16.0	49	24.5
		Her zaman Always	3	9.0	2	4.0	8	16.0	4	8.0	17	8.5
	Tercih Edilen Saatler Preferred Hours	6.00-8.00	7	14.0	9	18.0	6	12.0	-	-	22	11.0
		8.00-10.00	4	8.0	11	22.0	3	6.0	7	14.0	25	12.5
		10.00-12.00	1	2.0	2	4.0	2	4.0	-	-	5	2.5
		8.00-12.00	3	6.0	2	4.0	2	4.0	1	2.0	8	4.0
		12.00-14.00	2	4.0	1	2.0	4	8.0	7	14.0	14	7.6
		14.00-16.00	2	4.0	-	-	2	4.0	2	4.0	6	3.0
		16.00-18.00	3	6.0	2	4.0	4	8.0	6	12.0	15	7.5
		12.00-20.00	13	26.0	9	18.0	8	16.0	9	18.0	39	19.5
		18.00-20.00	2	4.0	4	8.0	6	12.0	8	16.0	20	10.0
		8.00-20.00	7	14.0	6	12.0	8	16.0	3	6.0	24	12.0
	20.00'den sonra	6	12.0	4	8.0	5	10.0	7	14.0	22	11.0	
	Tercih Nedeni Preferred Reason	Geçiş Alanı	8	16.0	12	24.0	8	16.0	6	12.0	34	17.0
		Alışveriş Shopping	1	2.0	3	6.0	3	6.0	1	2.0	8	4.0
		Dinlenme Alanı Resting	18	36.0	21	42.0	20	40.0	28	56.0	87	43.5
		Eğitim Education	1	2.0	2	4.0	2	4.0	-	-	5	2.5
		İş Work	7	14.0	7	14.0	10	20.0	6	12.0	30	15.0
İbadet Worship		6	12.0	4	8.0	4	8.0	2	4.0	16	8.0	
Boş Zamandan Yararlanma Spare Time Usage	Turizm Tourism	6	12.0	-	-	2	4.0	6	12.0	14	7.0	
	Buluşma Noktası Meeting Area	3	6.0	1	2.0	1	2.0	1	2.0	6	3.0	
Ulaşım Araçları Vehicles	Yararlanıyor	34	68.0	28	56.0	36	72.0	40	80.0	138	69.0	
	Yararlanılmıyor	16	32.0	22	44.0	14	28.0	10	20.0	62	31.0	
	Yaya Pedestrian	10	20	8	16.0	13	26.0	15	30	46	23.0	
	Bisiklet Cycle	-	-	-	-	2	4.0	-	-	2	1.0	
	Motosiklet Motorcycle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	Otomobil Car	12	24.0	12	24.0	8	16.0	11	22.0	43	21.5	
	Minibüs Minibus	2	4.0			2	4.0	1	2.0	5	2.5	
	Otobüs Bus	14	28.0	9	18.0	9	18.0	5	10.0	37	18.5	
	Vapur Ship	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tramvay Tram	12	24.0	21	40.5	16	32.0	18	36.0	67	33.5		

3.2. Beyazıt (Hürriyet) Meydanı'na İlişkin Anket Sonuçları

Sosyo-Ekonomik Yapı: Bulgular, genel bir yaklaşımla değerlendirilecek olursa, kültürel ve dini yapıların, konaklama ve ticaret merkezlerine yakın olması, çok farklı kesimden kullanıcıların yararlandığı çoğunlukla da geliri olmayan kullanıcıların oransal yüksekliği, meydanı kullanan öğrenci kitlesinin büyüklüğünden kaynaklanmaktadır (Tablo 6).

Tablo 6: Beyazıt Meydanı'ndaki Kullanıcıların Sosyo-Ekonomik Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 6: The Distribution of Users in Beyazıt Square Based on Socio-Economical Characteristics

SOSYO-EKONOMİK YAPI Socio -Economical Characteristics		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Cinsiyet Sex	Erkek Male	31	62.0	34	68.0	34	68.0	32	64.0	131	65.5
	Kadın Female	19	38.0	16	32.0	16	32.0	18	36.0	69	34.5
Yaş Grubu Age Group	18-30	18	36	20	40.0	20	40.0	12	24.0	70	35.0
	31-40	13	26.0	14	28.0	14	28.0	15	30.0	56	28.0
	41-50	10	20.0	9	18.0	8	16.0	10	20.0	37	18.5
	51-60	6	12.0	5	10.0	5	10.0	8	16.0	24	12.0
	61 ve üstü	3	6.0	2	4.0	3	6.0	5	10.0	13	6.5
Gelir Grubu Income Group	Geliri Olmayan	18	36.0	17	34.0	17	34.0	11	22.0	63	31.5
	0-50 milyon	3	6.0	4	8.0	4	8.0	2	4.0	13	6.5
	50 100 milyon	11	22.0	7	14.0	11	22.0	10	20.0	39	19.5
	101 150 milyon	7	14.0	12	24.0	8	16.0	6	12.0	33	16.5
	151 -200 milyon	3	6.0	3	6.0	5	10.0	10	20.0	21	10.5
	201 -250 milyon	5	10.0	3	6.0	3	6.0	9	18.0	20	10.0
	251 000 000 ve üstü	3	6.0	4	8.0	2	4.0	2	4.0	11	5.5
Eğitim Durumu Education	Okur- yazar değil	-	-	-	-	-	-	1	2.0	1	0.5
	Okur- y. mezun değil	1	2.0	1	2.0	-	-	1	2.0	3	1.5
	İlkokul Primary Sch.	4	8.0	7	14.0	4	8.0	7	14.0	22	11.0
	Ortaokul J.Highsch.	10	20.0	12	24.0	8	16.0	6	12.0	36	18.0
	Lise Highschool	14	28.0	11	22.0	12	24.0	13	26.0	50	25.0
	Üniversite University	7	14.0	6	12.0	9	18.0	12	24.0	34	17.0
	Üniversite devam	14	28.0	13	26.0	17	34.0	10	20.0	54	27.0
Meslek Grubu Profession Groups	Öğrenci Student	14	28.0	13	26.0	17	34.0	9	18.0	53	26.5
	Memur Official Clerk	5	10.0	3	6.0	4	8.0	4	8.0	16	8.0
	Serbest Meslek Free professions	13	26.0	15	30.0	10	20.0	16	32.0	54	27.0
	Tüccar Trademan	2	4.0	1	2.0	1	2.0	-	-	4	2.0
	İşçi Workman	-	-	6	12.0	4	8.0	4	8.0	14	7.0
	Ev Hanımı Student	3	6.0	1	2.0	1	2.0	-	-	5	2.5
	Emekli Retired	3	6.0	2	4.0	3	6.0	3	6.0	11	5.5
	Öğretmen Teacher	-	-	2	4.0	2	4.0	3	6.0	7	3.5
	İşsiz Unemployed	1	2.0	3	6.0	-	-	2	4.0	6	3.0
	Akademisyen Academician	5	10.0	2	4.0	6	12.0	7	14.0	20	10.0
Diğer Others	4	8.0	2	4.0	2	4.0	2	4.0	10	5.0	

Genel Özellikleri: Kullanıcıların çoğunluğunun rekreasyon kavramı hakkında bilgisi olduğu görülmüştür. Bu durum öğrencilerin kullanıcı kitlesi içindeki ağırlık oranının bir sonucudur. Kış mevsiminde kullanım yoğunluğunda görülen düşüş; meydanadaki seyyar satıcıların yağış ve soğuk nedeniyle tezgahlarını açamamasından kaynaklanmaktadır (Tablo 7).

Sirkülasyon Özellikleri: Kullanıcıların büyük çoğunluğu Beyazıt Meydanı ve çevresinde otopark sorunu bulunduğunu, yaya-taşıtlı ilişkisinin rahat hareket etmeyi engellediğini belirtmektedir. Bunda çevredeki ticaret, eğitim, turizm ve dini fonksiyon alanlarından kaynaklanan yoğun kullanım ile uygun trafik düzeninin sağlanamaması etkindir (Tablo 8).

Tablo 7: Beyazıt Meydanı'nda Kullanıcıların Genel Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 7: The Distribution of Users in Beyazıt Square Based on General Characteristics

GENEL ÖZELLİKLER General Characteristics		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Rekreasyon Bilgisi Cognizance about recreation	Bilgisi Olan	30	60.0	25	50.0	29	58.0	26	52	110	55.0
	Bilgisi Olmayan	20	40.0	25	50.0	21	42.0	24	48	90	45.0
Rahatsız Eden Faktörler Disturbing Factors	Toz Dust	-	-	3	6.0	1	2.0	-	-	4	2.0
	Çamur Mud	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Çöp Garbage	4	8.0	16	32.0	8	16.0	17	34	45	22.5
	Hava Kirliliği Air Pollution	1	2.0	2	4.0	1	2.0	-	-	4	2.0
	Gürültü Loud Noise	11	22.0	15	30.0	12	24.0	18	36	56	28.0
	Kullanım Yoğunluğu Overcrowded	28	56.0	5	10.0	24	42.0	15	30	69	34.5
	Araç Trafikliği Vehicle Traffic	3	6.0	2	4.0	3	6.0	-	-	8	4.0
Hepsi All of them	3	6.0	7	14.0	4	8.0	-	-	14	7.0	
Memnuniyet Satisfaction	Memnun olanlar Satisfied	-	-	3	6.0	-	-	2	4	5	2.5
	Mem. olmayan Unsatisfied	50	100	47	94.0	50	100	48	96	195	97.5

Tablo 8: Beyazıt Meydanı Kullanıcılarının Sirkülasyon Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 8: The Distribution of Users in Beyazıt Square Based on Circulation Characteristics

SİRKÜLASYON ÖZELLİKLERİ Circulation Characters		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Otopark Sorunu Parking Problem	Var Exist	50	100	50	100	50	100.0	48	96.0	198	99.0
	Yok Non exist	-	-	-	-	-	-	2	4.0	2	1.0
Yaya-Taşıtlı Trafikliği Pedestrian-Vehicle Traffic	Hareket Etm. Engelleyci	26	52	18	36	29	58.0	29	58.0	102	51.0
	Yoğ. Rah. Taşıtlı Trafikliği	24	48	32	64	21	42.0	21	42.0	98	49.0
	Uygun Trafik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çevre Meydan Ulaşım Transport from all around to Square	Yeterli Enough	22	44	8	16	16	32.0	9	18.0	55	27.5
	Yeterli Değil Not enough	28	56	42	84	34	68.0	41	82.0	145	72.5
Yaya Dolaşım Rahatlığı Ease of Pedestrian Circulation	Rahat Easy	14	28	22	44	17	34.0	17	34.0	70	35.0
	Rahat Değil Not easy	36	72.0	28	56	33	66.0	33	66.0	130	65.0

Tablo 9: Beyazıt Meydanı'ndaki Kullanıcıların Ziyaret İlişkilerine Göre Dağılımı
Table 9: The Distribution of Users in Beyazıt Square Based on Visiting Preference

ZİYARET İLİŞKİLERİ Visiting Preference		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total		
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer				
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%			
Tanıma Durumu Knowledge Cond.	Önceden Tanıyan	-	-	-	-	-	-	1	2.0	1	0.5	
	Önceden Tanımayan	50	100	50	100.0	50	100.0	49	98.0	199	99.5	
GELİŞ ÖZELLİKLERİ	Ziyaret Sıklığı Visiting Frequency	Hafta İçi Weekday	25	50.0	29	58.0	32	64.0	17	34.0	103	51.5
		Hafta Sonu Weekend	7	14.0	5	10.0	4	8.0	9	18.0	25	12.5
		Değişken Changeable	16	32.0	9	18.0	11	22.0	19	38.0	55	27.5
		Her zaman Always	2	4.0	7	14.0	3	6.0	5	10.0	17	8.5
	Tercih Edilen Saatler Preferred Hours	6.00-8.00	5	10.0	3	6.0	4	8.0	9	18.0	21	10.5
		8.00-10.00	5	10.0	11	22.0	73	14.0	6	12.0	29	14.5
		10.00-12.00	-	-	1	2.0	4	6.0	1	2.0	5	2.5
		8.00-12.00	-	12.0	2	4.0	7	8.0	2	4.0	14	7.0
		12.00-14.00	6	2.0	6	12.0	2	14.0	4	8.0	18	9.0
		14.00-16.00	1	-	3	6.0	5	4.0	1	2.0	6	3.0
		16.00-18.00	-	30.0	8	16.0	8	10.0	6	12.0	34	17.0
		12.00-20.00	15	28.0	9	18.0	7	16.0	11	22.0	42	21.0
		18.00-20.00	14	4.0	3	6.0	3	14.0	5	10.	17	8.5
		8.00-20.00	2	2.0	2	4.0	-	6.0	4	8.0	10	5.0
	20.00'den sonra	1	2.0	2	4.0	15	-	1	2.0	4	2.0	
	Tercih Nedeni Preferred Reason	Geçiş Alanı	1	18.0	13	26.0	11	30.0	10	20.0	47	23.5
		Alışveriş Shopping	9	22.0	9	18.0	8	22.0	6	12.0	34	17.0
		Dinlenme Alan Rest area	11	4.0	4	8.0	4	16.0	9	18.0	23	11.5
		Eğitim Education	2	24.0	7	14.0	9	8.0	10	20.0	36	18.0
		İş Work	12	20.0	11	22.0	2	18.0	8	16.0	38	19.0
		İbadet Worship	15	10.0	5	10.0	-	4.0	4	8.0	16	8.0
		Turizm Tourism	1	2.0	1	2.0	1	-	2	4.0	4	2.0
		Buluşma Noktası Meeting Area	-	-	-	-	25	2.0	1	2.0	2	1.0
	Boş Zamandan Yararlanma Spare Time Usage	Yararlanılıyor	11	22.0	15	30.0	25	50.0	17	34.0	68	34.0
		Yararlanılmıyor	39	78.0	35	70.0	8	50.0	33	66.0	132	66.0
	Ulaşım Araçları Vehicles	Yaya Pedestrian	10	20.0	3	6.0	1	16.0	9	18.0	30	15.0
		Bisiklet Cycle	1	2.0	-	-	5	2.0	3	6.0	5	2.5
		Motosiklet Motorcycle	-	-	-	-	6	-	-	-	-	-
Otomobil Car		9	18.0	9	18.0	16	10.0	7	14.0	30	15.0	
Minibüs Minibus		6	12.0	6	12.0	-	12.0	4	8.0	22	11.0	
Otobüs Bus		15	30.0	22	44.0	14	32.0	13	26.0	66	33.0	
Vapur Ship		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tramvay Tram	9	18.0	10	20.0	-	28.0	14	28.0	47	23.5		

Rekreasyon kullanım şekli, aktivite ve tesis ilişkileri: Kullanıcılar meydana birçok rekreasyonel tesis olanaklarının bulunması gerektiğini belirtmişlerdir. Tüm bu istekler de Beyazıt Meydanı'nın güncel durumu ile rekreasyonel işlevi karşılama özelliğinden ne kadar yoksun olduğunu açıkça ortaya koymaktadır (Tablo 10).

Tablo 10: Beyazıt Meydanı'ndaki Kullanıcıların Rekreasyonel Kullanım Şekli Aktivite, Tesis İsteklerine Göre Dağılımı

Table 10: The Distribution of Users in Beyazıt Square Based on Type of Recreational Use, Activity and Establishment Preferences

REKREASYONEL KULLANIM ŞEKLİ AKTİVİTE VE TESİS Recreational Use, Activity and Establishment		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Dinlenme Eğlenme Yeterliliği Efficiency of Resting&Enjoyment	Yeterli Enough	2	4	7	14.0	2	4	4	8	15	7.5
	Yeterli Değil Not enough	48	96	43	86.0	48	96	46	92	185	92.5
Rekreasyon Aktivite Çeşitleri Recreational Activity Types	Oturma Sitting	6	12	9	18.0	8	16	5	10	28	14.0
	Satranç Oynama Playing Chess	5	10	2	4.0	2	4	2	4	5	10.0
	Paten Kayma Skating	3	6	2	4.0	2	4	1	2	8	4.0
	Kitap Okuma Reading	7	14	3	6.0	6	12	5	10	21	10.5
	Gezme Walking	5	10	1	2.0	2	4	3	6	11	5.5
	Manzara Seyretme Sightseeing	1	2	-	-	-	-	-	-	1	0.5
	Çeşitli Değerleri İnceleme	2	4	-	-	1	2	-	-	3	1.5
	Resim Yapma Drawing	2	4	1	2.0	-	-	1	2	4	2.0
	Müzik Dinleme Listening music	-	-	2	4.0	6	12	2	4	10	5.0
	Gösteri İzleme	3	6	1	2.0	3	6	5	10	12	6.5
	Spor Yapma Making sport	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kuş Yemleme Feeding birds	7	14	6	12.0	5	10	5	10	23	11.5
	Balık Tutma Fishing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Maç Kutlama Match Celebration	-	-	-	-	1	2	-	-	1	0.5
Tören Yapma Ceremony	2	4	5	10.0	4	8	4	8	15	7.5	
İnsanlarla Birarada Olma	5	10	11	22.0	8	16	11	22	35	17.5	
BitkiselDüzenleme,Uygunluk ve Yeterlilik Efficiency and Suitability of Planting Design	Yeterli Enough	6	12	10	20.0	4	8	8	16	28	14.0
	Yeterli Değil Not enough	44	88	40	80.0	46	92	42	84	172	86.0
Bitkisel Düzenleme Önerileri Suggestions about Planting Design	Tarihsel Dokuyla Uyum	38	76	38	76.0	36	72	40	80	152	76.0
	Gölgesinden Yararlanılan	3	6	-	4.0	3	6	2	4	8	4.0
	Renk Katan Çiçekli Bitkiler	3	6	2	-	7	14	1	2	13	6.5
Kullanıcı İçin Yeterliliği Efficiency for User	Yeterli Enough	2	4	3	6.0	-	-	4	8	9	4.5
	Yeterli Değil Not enough	48	96	47	94.0	50	100	46	92	191	95.5
Kullanıcıyı Rahatsız Eden Faktörler Factors That Disturbing to User	Satıcıların Verdiği Rahatsızlık	6	12	6	12.0	10	20	4	8	26	13.0
	Yoğun Taşıt Trafikliği Heavy traffic	-	-	3	6.0	1	2	1	2	5	2.5
	Tarihi Karakterle Uyumsuzluk	11	22	6	12.0	5	10	9	18	31	15.5
	Gürültü Loud noise	10	20	8	16.0	12	24	6	12	36	18.5
	Otopark Sorunu Parking problem	9	18	10	20.0	6	12	4	8	29	14.0
	Boş Zamanları Değerler, Fonk.	-	-	7	14.0	6	12	13	26	26	13.0
	Yeşil Al. Yetersiz Uefficiency of Green Space	-	-	-	-	1	2	-	-	1	0.5
	Kalabalık Crowded	13	26	7	14.0	9	18	9	18	39	18.0

3.3. Taksim (Cumhuriyet) Meydanı'na İlişkin Anket Sonuçları

Sosyo-Ekonomik Yapı: Önemli bir trafik meydanı olması dolayısı ile Beyazıt Meydanı gibi, çok farklı kesimden kullanıcıların yararlandığı dolayısıyla farklı kültür, farklı meslek grupları ağırlıklı olarak, serbest meslek ve öğrenci kitlesinin yoğunluğu göze çarpmıştır (Tablo 11).

Genel Özellikleri: Kullanıcıların çoğunluğu rekreasyon kavramını bildiği, araç trafiği, gürültü, kullanım yoğunluğu ve çöplerin kullanıcıları rahatsız ettiği görülmüştür (Tablo 12).

Sirkülasyon özellikler: Kullanıcıların büyük çoğunluğu Taksim Meydanı ve çevresinde otopark sorunu bulunduğunu, yoğun ve rahatsız edici taşıt trafiğinin olduğunu, yakın çevre ile meydan arasındaki ulaşımın yeterli olmadığını belirtmektedir. Kullanım yoğunluğunun günümüzde meydanın yalnızca taşıt trafiğinin yönlendirilmesine yarayan bir trafik meydanı şeklinde düzenlenmiş olması etkindir (Tablo 13).

Ziyaret ilişkileri: Kullanıcılar meydanı değişik zamanlarda kullanmakta olup, ağırlıklı olarak geçiş alanı olarak kullanmaktadır. Dolayısı ile meydan, günün her saatinde yoğun bir şekilde işleyen ulaşım merkezi niteliği taşımaktadır (Tablo 14).

Tablo 11: Taksim Meydanı'ndaki Kullanıcıların Sosyo-Ekonomik Yapı Özelliklerine Göre Dağılımı
 Table 11: The Distribution of Users in Taksim Square Based on Socio-Economical Characteristics

SOSYO-EKONOMİK YAPI Socio -Economic Characteristics		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Cinsiyet Sex	Erkek Male	26	52.0	33	66	27	54.0	29	58.0	115	57.5
	Kadın Female	24	48.0	17	34	23	46.0	21	42.0	85	42.5
Yaş Grubu Age Group	18-30	14	28.0	11	22	15	30.0	12	24.0	52	26.0
	31-40	16	32.0	22	44	16	32.0	16	32.0	70	35.0
	41-50	11	22.0	12	24	10	20.0	13	26.0	46	23.0
	51-60	6	12.0	4	8	9	18.0	8	16.0	27	13.5
	61 ve üstü	3	6.0	1	2	-	-	1	2.0	5	2.5
Gelir Grubu Income Group	Geliri Olmayan	11	22.0	10	20	17	34.0	14	28.0	52	26.0
	0-50 milyon	2	4.0	4	8	1	2.0	-	-	7	3.6
	50 -100 milyon	8	16.0	8	16	4	8.0	7	14.0	27	13.5
	101-150 milyon	7	14.0	9	18	7	14.0	5	10.0	28	14.0
	151-200 milyon	8	16.0	11	22	9	18.0	13	26.0	41	20.5
	201-250 milyon	8	16.0	5	10	10	20.0	8	16.0	31	15.5
251 000 000 ve üstü	6	12.0	3	6	2	4.0	3	6.0	14	7.0	
Eğitim Durumu Education	Okur- yazar değil	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Okur- yazar mezun değil	1	2.0	-	-	-	-	-	-	1	0.5
	İlkokul Primary School	3	6.0	3	6	4	8.0	4	8.0	14	7.0
	Ortaokul Junior Highschool	9	18.0	9	18	6	12.0	7	14.0	31	15.5
	Lise Highschool	15	30.0	17	34	14	28.0	15	30.0	61	30.5
	Üniversite University	16	32.0	15	30	13	26.0	13	26.0	57	28.5
	Üniversite devam	6	12.0	6	12	13	26.0	11	22.0	36	18.0
Meslek Grubu Profession Groups	Öğrenci Student	10	20.0	7	14	15	30.0	12	24.0	44	22.0
	Memur Official Clerk	6	12.0	6	12	2	4.0	8	16.0	22	11.0
	Serbest Meslek Undefined profession	18	36.0	22	44	16	32.0	19	38.0	75	37.5
	Tüccar Tradesman	2	4.0	2	4	3	6.0	-	-	7	3.5
	İşçi Workman	2	4.0	2	4	2	4.0	1	2.0	7	3.5
	Ev Hanımı Housewife	2	4.0	2	4	3	6.0	3	6.0	10	5.0
	Emekli Retired	2	4.0	2	4	1	2.0	2	4.0	7	3.5
	Öğretmen Teacher	3	6.0	4	8	2	4.0	1	2.0	10	5.0
	İşsiz Unemployed	1	2.0	-	-	-	-	-	-	1	0.5
	Akademisyen Academician	1	2.0	-	-	2	4.0	-	-	3	1.5
	Diğer Others	3	6.0	3	6	1	2.0	4	8.0	14	7.0

Tablo 12: Taksim Meydanı'ndaki Kullanıcıların Genel Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 12: The Distribution of Users in Taksim Square Based on General Characteristics

GENEL ÖZELLİKLER General Characteristics		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Rekreasyon Bilgisi Cognizance about Recreation	Bilgisi Olan	26	52.0	28	56.0	29	58.0	25	50.0	108	54.0
	Bilgisi Olmayan	24	48.0	22	44.0	21	42.0	25	50.0	92	46.0
Rahatsız Eden Faktörler Disturbing Factors	Toz Dust	1	2.0	3	6.0	2	4.0	1	2.0	7	3.5
	Çamur Mud	-	-	7	14.0	-	-	-	-	7	3.5
	Çöp Garbage	5	10.0	4	8.0	5	10.0	6	12.0	20	10.0
	Hava Kirliliği Air pollution	2	4.0	-	-	-	-	-	-	2	1.0
	Gürültü Loud noise	8	16.0	8	16.0	14	28.0	20	40.0	50	25.0
	Yoğun Kullanım Overcrowded	8	16.0	12	24.0	16	32.0	12	24.0	48	24.0
	Araç Trafikliği Vehicle Traffic	20	40.0	9	18.0	13	26.0	9	18.0	51	25.5
	Hepsi All of them	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Memnuniyet Satisfaction	Memnun olanlar Satisfied	3	6.0	10	20.0	16	32.0	1	2.0	30	15.0
	Memnun olmayan Unsatisfied	47	94.0	40	80.0	34	68.0	49	98.0	170	85.0

Tablo 13: Taksim Meydanı'ndaki Kullanıcıların Sirkülasyon Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 13: The Distribution of Users in Taksim Square Based on Circulation Characteristics

SİRKÜLASYON ÖZELLİKLERİ Circulation Characters		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Otopark Sorunu Parking Problem	Var Exist	50	100	49	98	50	100	48	96.0	197	98.5
	Yok Non exist	-	-	1	2	-	-	2	4.0	3	1.5
Yaya-Taşıt Trafikliği Pedestrian-Vehicle Traffic	Hareketi Engelleyici	3	6.0	2	4	2	4.0	6	12.0	13	6.5
	Yoğ.. Taşıt Trafikliği	47	94.0	48	96	48	96	44	92.0	187	93.5
	Uygun Trafik	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Çevre-Meydan Ulaşım Transport from all around to Square	Yeterli Enough	19	38.0	14	28	9	18	12	24.0	54	27.0
	Yeterli Değil Not enough	31	62.0	36	72	41	82	38	76.0	146	73.0
Yaya Dolaşım Rahatlığı Ease of Pedestrian Circulation	Rahat Easy	22	64.0	35	70	32	64	33	66.0	132	66.0
	Rahat Değil Not Easy	18	36.0	15	30	18	36	17	34.0	68	34.0

Rekreasyonel Kullanım Şekli, Aktivite ve Tesis İlişkileri: Kullanıcılar, meydanı rekreasyon alanı olarak yeterli bulmadıklarını belirtmişlerdir. Tarihsel karakter ile uyumsuzluk, yoğun taşıt trafikliği, otopark sorunu ve satıcıların verdiği rahatsızlık, meydanın en önemli sorunları olarak gündeme tekrar gelmiştir. Elde edilen verilerle Taksim Meydanı'ndan rekreasyonel işlevden söz etmenin olanaksız olduğu ortaya çıkmıştır (Tablo 15).

Table 14: Taksim Meydanı'ndaki Kullanıcıların Ziyaret İlişkilerine Göre Dağılımı
Table 14: The Distribution of Users in Taksim Square Based on Visiting Preference

ZİYARET İLİŞKİLERİ Visiting Preference		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Tanıma Durumu Knowledge Conditions	Önceden Taniyan	50	100	50	100	50	100	50	100	200	100.
	Önceden Tanımayan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ziyaret Sıklığı Visiting Frequency	Hafta İçi Weekday	17	34.0	26	52.0	23	46.0	20	40.0	86	43.0
	Hafta Sonu Weekend	14	28.0	5	10.0	5	10.0	11	22.0	35	17.0
	Değişken Changeable	15	30.0	17	34.0	21	42.0	17	34.0	70	35.0
	Her zaman Always	4	8.0	2	4.0	1	2.0	2	4.0	9	4.5
Tercih Edilen Saatler Prefered Hours	6.00-8.00	10	20.0	8	16.0	4	8.0	4	8.0	26	13.0
	8.00-10.00	5	10.0	9	18.0	7	14.0	6	12.0	27	13.5
	10.00-12.00	2	4.0	2	4.0	-	-	2	4.0	6	3.0
	8.00-12.00	7	14.0	5	10.0	3	6.0	3	6.0	18	9.0
	12.00-14.00	1	2.0	1	2.0	3	6.0	3	6.0	8	4.0
	14.00-16.00	1	2.0	-	-	-	-	1	2.0	2	1.0
	16.00-18.00	5	10.0	7	14.0	11	22.0	11	22.0	34	17.0
	12.00-20.00	1	2.0	6	12.0	3	6.0	6	12.0	16	8.0
	18.00-20.00	6	12.0	6	12.0	11	22.0	5	10.0	28	14.0
	8.00-20.00	2	4.0	7	14.0	1	2.0	-	-	4	2.0
Tercih Nedeni Prefered Reason	20.00'den sonra	9	18.0	5	10.0	7	14.0	9	18.0	30	15.0
	Geçiş Alanı	15	30.0	19	38.0	15	30.0	23	46.0	72	36.0
	Alışveriş Shopping	5	10.0	5	10.0	6	12.0	6	12.0	22	11.0
	Dinlenme Alanı Resting area	9	18.0	8	16.0	10	20.0	3	6.0	30	15.0
	Eğitim Education	4	8.0	1	2.0	4	8.0	4	8.0	13	6.5
	İş Work	6	12.0	13	26.0	12	24.0	6	12.0	37	18.5
	İbadet Worship	1	2.0	-	-	1	2.0	1	2.0	3	1.5
	Turizm Tourism	-	-	-	-	-	-	6	12.0	6	3.0
Boş Zaman Spare Time Usage In The Area	Buluşma Noktası meeting area	10	20.0	4	8.0	2	4.0	1	2.0	17	8.5
	Yararlanılıyor	21	42.0	16	32.0	24	48.0	29	58.0	90	45.0
Ulaşım Araçları Vehicles	Yararlanılmıyor	29	58.0	34	68.0	26	52.0	21	42.0	110	55.0
	Yaya Pedestrian	6	12.0	5	10.0	8	16.0	8	16.0	27	13.5
	Bisiklet Bicycle	-	-	-	-	-	-	1	2.0	1	0.5
	Motosiklet Motoocycle	1	2.0	-	-	-	-	-	-	1	0.5
	Otomobil Car	14	28.0	11	22.0	10	20.0	12	24.0	47	23.5
	Minibüs Minibus	7	14.0	10	20.0	7	14.0	9	18.0	33	16.5
	Otobüs Bus	18	36.0	21	42.0	24	48.0	16	32.0	79	39.5
	Vapur Ship	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tramvay Tram	4	8.0	3	6.0	1	2.0	4	8.0	12	6.0	

Tablo 15: Taksim Meydanındaki Kullanıcıların Rekreatif Kullanım Şekli, Aktivite ve Tesis İsteklerine Göre Dağılımı

Table 15: The Distribution of Users in Taksim Square Based on Type of Recreational Use, Activity and Establishment Preference

REKREASYONEL KULLANIM ŞEKLİ AKTİVİTE VE TESİS Recreational Use, Activity and Establishment		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Dinlenme Eğlenme Yeterliliği Efficiency of Resting & Enjoyment	Yeterli Enough	6	12	12	24	20	40	20	40	58	29.0
	Yeterli Değil Not enough	44	88	38	76	30	60	30	60	142	71.0
Rekreatif Aktivite Çeşitleri Recreational Activity Types	Oturma Sitting	4	8	6	12	4	8	3	6	17	8.5
	Satranç Oynama Playing chess	-	-	-	-	1	2	5	10	6	3.0
	Patin Kayma Skating	7	14	1	2	1	2	1	2	10	5.0
	Kitap Okuma Reading	4	8	1	2	3	6	1	2	9	4.5
	Gezme Walking	6	12	6	12	5	10	3	6	20	10.0
	Manzara Seyretme Sightseeing	-	-	-	-	-	-	1	2	1	0.5
	Çeşitli Değerleri İnceleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Resim Yapma Drawing	1	2	-	-	-	-	1	2	2	1.0
	Müzik Dinleme Listen to music	4	8.0	1	2	5	10	1	2	11	5.5
	Gösteri İzleme	2	4	5	10	4	8	3	6	14	7.0
	Spor Yapma Making sport	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Kuş Yemleme Feeding birds	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Balık Tutma Fishing	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Maç Kutlama Match celebration	3	6	6	12	-	-	3	6	12	6.0	
Tören Yapma Ceremony	4	8	2	4	3	6	2	4	11	5.5	
İnsanlarla Birarada Olma	9	18	11	22	5	10	5	10	30	15.0	
Bitkisel Düzenl. Uygunluk ve Yeterlilik Efficiency and Suitability of Planting Design	Yeterli Enough	14	28	18	36	20	40	24	48	76	38.0
	Yeterli Değil Not enough	36	72	32	64	20	40	26	52	124	62.0
Bitkisel Düzenleme Önerileri Suggestions For Planting Design	Tarihsel Dokuyla Uyum	20	4	32	64	29	58	16	32	97	48.5
	Gölgesinden Yararlanılan	4	8	-	-	1	2	6	12	11	5.5
	Renk Katan Çiçekli Bitkiler	12	24	-	-	-	-	5	10	17	8.5
Kullanıcı İçin Yeterliliği Efficiency for User	Yeterli Enough	12	24	7	14	17	34	9	18	45	22.5
	Yeterli Değil Not enough	38	76	43	86	33	66	41	82	155	77.5
Kullanıcıyı Rahatsız Eden Faktörler Factor That Disturbing to User	Satıcıların Verdiği Rahatsızlık	2	4	-	-	4	8	10	20	16	8.0
	Yoğun Taşıt Trafikliği	15	30	5	10	9	18	10	20	39	19.5
	Tarihi Karakterle Uyumsuzluk	11	22	9	18	14	28	16	32	50	25.0
	Gürültü Loud noise	-	-	9	18	2	4	2	4	13	6.5
	Otopark Sorunu Parking Problem	8	16	14	28	2	4	1	2	25	12.5
	Boş Zamanları Değerler. Fonk.	1	2	5	10	-	-	3	6	9	4.5
	Yeşil Alan Yetersizliği Unefficiency of Green Space	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kalabalık Crowded	1	2	1	2	2	4	-	-	3	2.0	

3.4. Üsküdar Meydanı'na İlişkin Anket Sonuçları:

Sosyo-Ekonomik yapı: Diğer çalışma alanlarında olduğu gibi meydanın tarihi özellikleri, idari, sosyal, kültürel, ulaşım gibi çeşitli fonksiyonları barındırması ile, serbest meslek sahibi kişiler öğrenciler başta olmak üzere her kültürden, her kesimden kullanıcı kitlesine sahip olduğu ortaya çıkmıştır (Tablo 16).

Tablo 16: Üsküdar Meydanı'ndaki Kullanıcıların Sosyo-Ekonomik Yapı Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 16: The Distribution of Users in Üsküdar Square Based on Socio-Economical Characteristics

SOSYO-EKONOMİK YAPI Socio-Economical Characteristics		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Cinsiyet Sex	Erkek Male	33	66	31	62.0	33	66.0	33	66.0	130	65.0
	Kadın Female	17	34	19	38.0	17	34.0	17	34.0	70	35.0
Yaş Grubu Age Group	18-30	14	28	9	18.0	10	20.0	14	28.0	47	23.5
	31-40	20	40	15	30.0	21	42.0	12	24.0	68	34.0
	41-50	12	24	11	22.0	11	22.0	15	30.0	15	24.5
	51-60	2	4.0	11	22.0	8	16.0	6	12.0	27	13.5
	61 ve üstü	2	4.0	4	8.0	-	-	3	6.0	9	4.5
Gelir Grubu Income Group	Geliri Olmayan	10	20	9	18.0	14	28.0	8	16.0	41	20.5
	0-50 milyon	10	20	2	4.0	-	-	4	8.0	16	8.0
	50-100 milyon	8	16	14	28.0	7	14.0	14	28.0	43	21.5
	101-150 milyon	7	14	12	24.0	6	12.0	3	6.0	28	14.0
	151-200 milyon	6	12	6	12.0	9	18.0	11	22.0	32	16.0
	201-250 milyon	6	12	4	8.0	7	14.0	5	10.0	22	11.0
Eğitim Durumu Education	251 milyon ve üstü	3	6.0	3	6.0	7	14.0	5	10.0	18	9.0
	Okur- yazar değil	1	2.0	-	-	-	-	-	-	1	0.5
	Okur- yazar mezun değil	1	2.0	-	-	-	-	-	-	1	0.5
	İlkokul Primary School	8	16	5	10.0	2	4.0	10	20.0	25	12.5
	Ortaokul Junior Highschool	8	16	9	18.0	7	14.0	9	18.0	33	16.5
	Lise Highschool	13	26	14	28.0	18	36.0	11	22.0	56	28.0
	Üniversite University	12	24	15	30.0	14	28.0	13	26.0	54	27.0
Meslek Grubu Profession Groups	Üniversite devam	7	14	7	14.0	9	18.0	7	14.0	30	15.0
	Öğrenci Student	7	14	5	10.0	10	20.0	7	14.0	29	14.5
	Memur Official Clerk	4	8.0	10	20.0	4	8.0	6	12.0	24	12.0
	Serbest Meslek Undefined profession	14	28	11	22.0	18	36.0	17	34.0	60	30.0
	Tüccar Tradesman	5	10	2	4.0	2	4.0	1	2.0	10	5.0
	İşçi Workman	4	8.0	5	10.0	2	4.0	4	8.0	15	7.5
	Ev Hanımı Housewife	2	4.0	5	10.0	5	10.0	4	8.0	16	8.0
	Emekli Retired	3	6.0	2	4.0	1	2.0	2	4.0	8	4.0
	Öğretmen Teacher	4	8.0	4	8.0	3	6.0	1	2.0	12	6.0
	İşsiz Unemployed	2	4.0	1	2.0	1	2.0	2	4.0	6	3.0
Diğer Others	Akademisyen Academician	2	4.0	2	4.0	2	4.0	1	2.0	7	3.5
	Diğer Others	3	6.0	3	6.0	2	4.0	5	10.0	13	6.5

Genel özellikler: Elde edilen veriler ışığında gürültü ve görüntü kirliliğinin fazlaca hissedildiği bu meydan, Taksim Meydanı gibi bütünü ile trafik meydanı karakteri taşıdığı ortaya çıkmıştır (Tablo 17).

Tablo 17: Üsküdar Meydanı'ndaki Kullanıcıların Genel Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 17: The Distribution of Users in Üsküdar Square Based on General Characteristics

GENEL ÖZELLİKLER General Characteristics		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Rekreasyon Bilgisi Cognizance about Recreation	Bilgisi Olan	22	44.0	28	56.0	24	48.0	24	48.0	98	49.0
	Bilgisi Olmayan	28	56.0	22	44.0	26	52.0	26	52.0	102	51.0
Rahatsız Eden Faktörler Disturbing Factors	Toz Dust	3	6.0	5	10.0	4	8.0	-	-	12	6.0
	Çamur Mud	1	2.0	9	18.0	1	2.0	-	-	11	5.5
	Çöp Garbage	5	10.0	9	18.0	14	28.0	15	30.0	43	21.5
	Hava Kirliliği	3	6.0	3	6.0	-	-	4	8.0	10	5.0
	Gürültü Loud Noise	17	34.0	9	18.0	12	24.0	13	26.0	51	25.5
	Kullanım Yoğun	7	14.0	3	6.0	12	24.0	9	18.0	31	15.5
	Araç Trafikliği	5	10.0	1	2.0	4	8.0	9	18.0	19	9.5
	Hepsi All of them	9	18.0	11	22.0	3	6.0	-	-	23	11.5
Memnuniyet Satisfaction	Memnun olanlar	7	14.0	-	-	-	-	-	-	7	3.5
	Memnun olmayan	43	86.0	50	100.	50	100.	50	100.	193	96.5

Sirkülasyon özellikleri: Kullanıcıların büyük çoğunluğu, meydana otopark sorunu, yoğun ve rahatsız edici bir taşıt trafiği olduğunu belirtmektedir. Dolayısı ile yakın çevre ile meydan arasındaki yaya ulaşımının da yeterli olmadığını belirtmektedir. İstanbul'un Anadolu yakasındaki ulaşımı toplayan ve dağıtan ana merkezlerden biri durumunda olmasının etkisi büyüktür (Tablo 18).

Tablo 18: Üsküdar Meydanı'ndaki Kullanıcıların Sirkülasyon Özelliklerine Göre Dağılımı
Table 18: The Distribution of Users in Üsküdar Square Based on Circulation Characteristics

SİRKÜLASYON ÖZELLİKLERİ Circulation Characters		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Otopark Sorunu Parking Problem	Var Exist	49	98.	50	100	49	98.	47	94.	195	97.
	Yok Non Exist	1	2.0	-	-	1	2.0	3	6.0	5	2.5
Yaya Taşıtlı Trafik Pedestrian- Vehicle Traffic	Hareket Et. Engelleyici	5	10.	19	38.	10	20.	5	10.	39	19.
	Yoğ. Rah. Taşıtlı Trafik	44	88.	29	58.	40	80.	40	80.	153	76.
	Uygun Trafik	1	2.0	2	6.0	-	-	5	10.	8	4.0
Çevre-Meydan Ulaşımı Transport from all around to Square	Yeterli Enough	21	42.	18	36.	16	32.	11	22.	66	33.
	Yeterli Değil Not Enough	29	58.	32	64.	34	68.	39	78.	134	67.
Yaya Dolaşım Rahatlığı Ease of Pedestrian Circulation	Rahat Easy	36	72.	30	60.	18	36.	23	46.	107	53.
	Rahat Değil Not Easy	14	28.	20	40.	32	64.	27	54.	93	46.

Ziyaret İlişkileri: Kullanıcılar meydana değişik amaçlarla yararlanmaktadır. Ağırlıklı olarak geçiş alanı, iş, dinlenme-eglenme ve alışveriş amaçlı kullanılmaktadırlar. Üsküdar Meydanı hem kara hem de deniz ulaşımına hizmet eden bir merkez niteliği taşıdığı ortaya çıkmıştır (Tablo 19).

Tablo 19: Üsküdar Meydanı'ndaki Kullanıcıların Ziyaret İlişkilerine Göre Dağılımı
Table 19: The Distribution of Users in Üsküdar Square Based on Visiting Preference

ZİYARET İLİŞKİLERİ Visiting Preference		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Tanıma Durumu Knowledge Conditions	Önceden Taniyan	48	96	50	100	50	100	50	100	198	99.0
	Önceden Tanımayan	2	4.0	-	-	-	-	-	-	2	1.0
Ziyaret Sıklığı Visiting Frequency	Hafta İçi Week day	27	54	33	66.0	24	48.0	23	46.0	107	53.5
	Hafta Sonu Weekend	5	10	5	10.0	6	12.0	8	16.0	24	12.0
	Değişken Changeable	14	28	11	22.0	15	30.0	15	30.0	55	27.5
	Her zaman Always	3	6.0	1	2.0	5	10.0	4	8.0	13	6.5
Tercih Edilen Saatler Preffered Hours	6.00-8.00	12	24	13	26.0	8	16.0	7	14.0	40	20.0
	8.00-10.00	3	6.0	9	18.0	10	20.0	7	14.0	29	14.5
	10.00-12.00	5	10	-	-	1	2.0	4	8.0	10	5.0
	8.00-12.00	2	4.0	3	6.0	-	-	1	2.0	6	3.0
	12.00-14.00	11	22	4	8.0	5	10.0	4	8.0	24	12.0
	14.00-16.00	-	-	1	2.0	1	2.0	2	4.0	4	2.0
	16.00-18.00	10	20	5	10.0	4	8.0	10	20.0	29	14.5
	12.00-20.00	2	4.0	1	2.0	4	8.0	4	8.0	11	5.5
	18.00-20.00	-	-	10	20.0	10	20.0	5	10.0	25	12.5
	8.00-20.00	1	2.0	3	6.0	5	10.0	3	6.0	12	6.0
20.00'den sonra	3	6.0	1	2.0	2	4.0	3	6.0	9	4.5	
Tercih Nedeni Preffered Reason	Geçiş Alanı	25	50	27	54.0	24	48.0	20	40.0	96	48.0
	Alışveriş Shopping	5	10	6	12.0	4	8.0	9	18.0	24	12.0
	Dinlenme Alanı Resting Area	3	6.0	4	8.0	8	16.0	13	26.0	28	14.0
	Eğitim Education	1	2.0	-	-	3	6.0	-	-	4	2.0
	İş Work	9	18	7	14.0	8	16.0	7	14.0	31	15.5
	İbadet	3	6.0	4	8.0	2	4.0	-	-	9	4.5
	Turizm Tourism	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Buluşma Noktası Meeting area	4	8.0	2	4.0	1	2.0	1	2.0	8	4.0
Boş Zamandan Yararlanma	Yararlanılıyor	10	20	10	20.0	11	22.0	22	44.0	53	26.5
	Yararlanılmıyor	40	80	40	80.0	39	78.0	28	56.0	147	73.5
Ulaşım Araçları Wehicles	Yaya Pedestrian	10	20	6	12.0	7	14.0	12	24.0	35	17.5
	Bisiklet Bicycle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Motosiklet	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Otomobil Car	6	12	11	22.0	4	8.0	6	12.0	27	13.5
	Minibüs	10	20	7	14.0	11	22.0	11	22.0	39	19.5
	Otobüs Bus	13	26	15	30.0	14	28.0	13	26.0	55	27.5
	Vapur Ship	11	22	11	22.0	14	28.0	8	16.0	44	22.0
Tramvay Tram	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

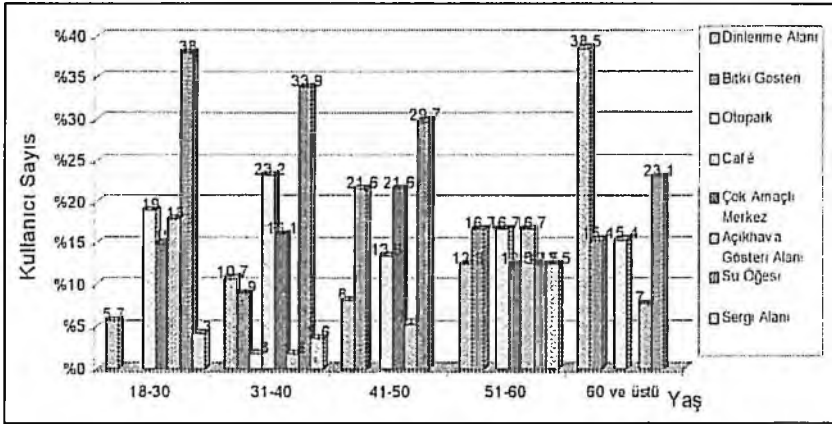
Rekreasyon Kullanım Şekli, Aktivite ve Tesis İlişkileri: Kullanıcıların meydana rekreatif amaçlı olarak kullanmadıkları ortaya çıkmıştır. Boş zamanın değerlendirileceği fonksiyon yetersizliği, otopark sorunu, tarihsel karakter ile uyumsuzluk, yoğun taşıt trafiği gibi olumsuzluklar mevcuttur. Tüm bu sonuçlarla günümüzdeki durumyla meydan, rekreasyonel işlevini yerine getiremediği ortaya konulmuştur (Tablo 20).

Tablo 20: Üsküdar Meydan'ndaki Kullanıcıların Rekreatif Kullanım Şekli, Aktivite ve Tesis İsteklerine Göre Dağılımı**Table 20: The Distribution of Users in Üsküdar Square Based on Type of Recreational Use, Activity and Establishment Preference**

REKREASYONEL KULLANIM ŞEKLİ AKTİVİTE VE TESİS Recreational Use, Activity and Establishment		MEVSİMLER SEASONS								Toplam Total	
		Sonbahar Autumn		Kış Winter		İlkbahar Spring		Yaz Summer			
		Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%
Dinlenme Eğlenme Yeterliliği	Yeterli Enough	2	4	3	6	1	2.0	3	6.0	9	4.5
	Yeterli Değil Non Enough	48	96	47	94	49	98.0	47	94.0	191	95.5
Rekreatif Aktivite Çeşitleri Recreational Activity Types	Oturma Sitting	4	8	7	14	3	6.0	4	8.0	8	4.0
	Satranç Oynama Playing chees	3	6	-	-	-	-	4	8.0	18	9.0
	Paten Kayma Skating	2	4	1	2	-	-	1	2.0	7	3.5
	Kitap Okuma Reading	5	10	1	2	1	2.0	1	2.0	8	4.0
	Gezme Walking	2	4	1	2	1	2.0	4	8.0	8	4.0
	Manzara Seyretme Seesinghting	12	24	10	20	10	20.0	10	20.0	42	21.0
	Çeşitli Değerleri İnceleme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Resim Yapma Painting	3	6	-	-	-	-	1	2.0	4	2.0
	Müzik Dinleme Listening music	-	-	1	2	5	10.0	1	2.0	7	3.5
	Gösteri İzleme	5	10	8	16	9	18.0	3	6.0	25	12.5
	Spor Yapma Making sport	4	8	2	4	3	6.0	3	6.0	12	6.0
	Kuş Yemleme Feeding	-	-	1	2	1	2.0	-	-	2	1.0
	Balık Tutma Fishing	5	10	4	8	3	6.0	6	12.0	18	9.0
	Maç Kutlama Celebration of match	-	-	-	-	1	2.0	-	-	1	0.5
Tören Yapma Ceremony	-	-	-	-	1	2.0	-	-	1	0.5	
İnsanlarla Birarada Olma	4	8	11	22	11	22.0	9	18.0	35	17.5	
Bütünsel Düzenleme Uygunluk ve Yeterlilik	Yeterli Enough	7	14	9	18	3	6.0	12	24.0	31	15.5
	Yeterli Değil Not Enough	43	86	41	82	47	94.0	47	94.0	188	94.0
Bütünsel Düzenleme Önerileri	Tarihsel Dokuyla Uyum	24	48	36	72	31	62.0	22	44.0	113	56.5
	Gölgesinden Yararlanılan	18	36	2	4	9	18.0	5	10.0	34	17.0
	Renk Katan Çiçekli Bitkiler	2	4	3	6	7	14.0	11	22.0	23	11.5
Kullanıcı İçin Yeterliliği	Yeterli Enough	3	6	5	10	-	-	4	8.0	12	6.0
	Yeterli Değil Not Enough	47	94	45	92	50	100.0	46	92.0	188	94.0
Kullanıcıyı Rahatsız Eden Faktörler	Satıcıların Verdiği Rahatsızlık	2	4	5	10	4	8.0	3	6.0	14	7.0
	Yoğun Taşıt Trafikliği	11	22	3	6	9	18.0	6	12.0	29	14.5
	Tarihi Karakterle Uyumsuzluk	8	16	9	18	10	20.0	7	14.0	34	17.5
	Gürültü Loud Noise	2	4	1	2	5	10.0	9	18.0	17	8.5
	Otopark Sorunu Parking Problem	15	30	3	6	15	30.0	8	16.0	41	20.5
	Boş Zamanları Değerler. Fonk.	7	14	21	42	6	12.0	11	22.0	45	22.5
	Yeşil Alan Yetersizliği	2	4	-	-	-	-	-	-	2	1.0
	Kalabalık Crowded	-	-	3	6	1	2.0	2	4.0	6	3.0

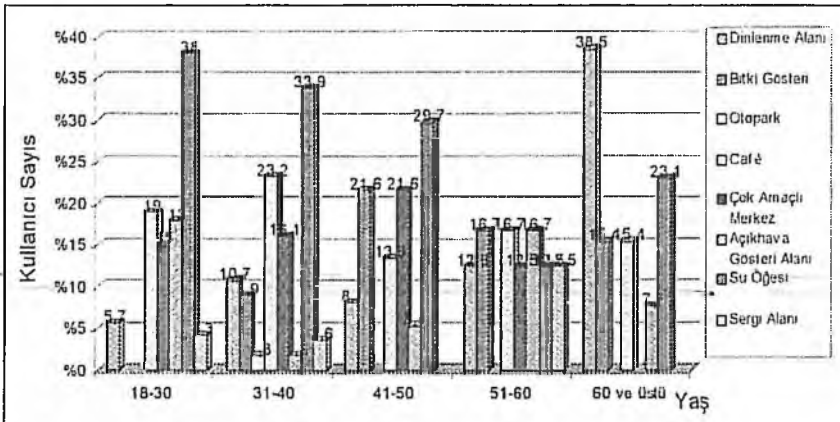
Bu değerlendirmeler sonrasında toplanan verilerden yola çıkılarak kullanıcıların rekreatif eylem ve kullanımını etkileyen çeşitli etkenlerle bunların karşılıklı etkileşimleri; Yaş-boş zamandan yararlanma, Yaş-rekreatif kullanım, Gelir-rekreatif kullanım, Gelir-

yararlanılan taşıt aracı ilişkisi, Eğitim durumu-rekreasyonel fonksiyon alan istekleri, Eğitim durumu-rekreasyonel kullanım şekilleri, Meslek grupları boş zamanda yararlanma, Saat-yaya taşıt, Saat-yaya dolaşım rahatlığı ilişkisi, Yaş-rekreasyonel fonksiyon alanın istekleri (Şekil 1, 2), Ziyaret sıklığı-tercih nedeni (Şekil 3), Saat-tercih nedeni, Ziyaret sıklığı-saat ilişkisi (Şekil 4) incelenmiş ve ilişkiler grafikler halinde sunulmuştur.



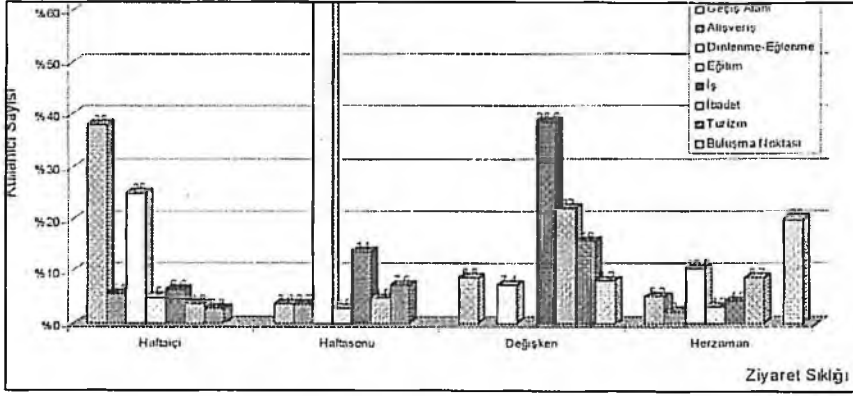
Şekil 1: Taksim Meydanında Yaş – Rekreasyonel Fonksiyon Alan İstekleri İlişkisi

Figure 1: Relation Between Age-Preference-Recreational Function Areas in Taksim Square

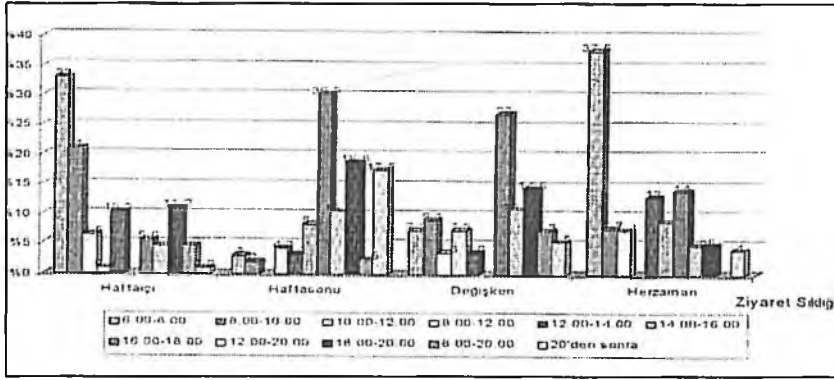


Şekil 2: Beyazıt Meydanında Yaş – Rekreasyonel Fonksiyon Alan İstekleri İlişkisi

Figure 2: Relations Between Age-Recreational Function Areas in Beyazıt Square



Şekil 3: Sultanahmet Meydanında Ziyaret Sıklığı – Tercih Nedeni İlişkisi
Figure 3: Relation Btw Frequency of Visiting–Reason of Preference in Sultanahmet Square



Şekil 4: Üsküdar Meydanında Ziyaret Sıklığı - Saat İlişkisi
Figure 4: Relation Between Frequency of Visiting – Time in Üsküdar Square

Anketlerden elde edilen verilerden de anlaşıldığı gibi içlerinde daha korunmuş, bozulmamış, diğerlerine oranla düzenli, bakımlı olan ve rekreasyonel işlevden sözedilebilecek yegane meydan olma özelliği gösteren Sultanahmet Meydanı'dır. Bununla birlikte araştırma alanı olarak seçilen meydanlarda ortak olarak saptanan, rekreasyonel işlevlerine yönelik çeşitli sorunlar bulunmaktadır.

4. SONUÇ

Elde edilen bulgulardan hareketle incelenen dört meydan da İstanbul metropolünde tarihi yerleşme alanlarında yer almaları, kent çekirdeğini oluşturan prestij mekanları olmaları, çeşitli

ticari, dini, turizm, trafik, mimari, tarihi özellikleri birlikte taşımaları ve kent rekreasyonel gereksinimlerinin karşılanmasında önemli işlevler görmesi gereken kentsel açık yeşil alanlardır.

Araştırma alanlarındaki ortak sorunlar; alanların sadece pasif rekreasyona yönelik fonksiyonları taşıması, alanlara kendi işlevleri dışında farklı, birçok işlevin yüklenmiş olması, alanlarda taşıt trafiği yoğunluğu ve otopark olarak kullanımının varlığı, görsel kirlilik ve gürültü kirliliğinin olması, donatı elemanları noksanlığı, yeşil alanların yok denecek kadar azlığı ve niteliksizliği şeklinde belirlenmiştir.

4.1 Alanların Rekreasyonel İşlevlerine İlişkin Sorunlar

Meydan çevrelerinin ticaret alanı olarak kullanılmasından dolayı alanların tümünde taşıt ve yaya trafiği sorunu yaşanmaktadır. Bu sorunun temelinde büyük ölçüde meydanların trafik meydanı olarak düzenlenmiş olmasından kaynaklanmaktadır. Sadece Sultanahmet meydanında taşıt ve yaya trafiği uygun şekilde çözüldüğünden rekreasyonel işlev bir derecede karşılanmaktadır. Meydanların rekreasyonel işlevlerinin zayıflığı, alanların büyük ölçüde geçiş alanı olarak kullanılmasına neden olmaktadır. Alanlarda kafe ve çay bahçeleri olmasına rağmen bunlar işlevsellikten uzak olup görsel kirlilik yaratmaktadırlar. Meydanlarda farklı sosyo ekonomik yapı özelliklerine sahip kullanıcı kitlesi olmasına karşın, rekreasyonel işlev açısından çeşitlilik gözlenmemektedir.

Meydanlarda tarihi yapının düzensiz yapılaşma ile bozulmuş olmasından kaynaklanan görüntü kirliliği, trafik yoğunluğundan kaynaklanan gürültü kirliliği söz konusudur. Alanda kullanılan donatı elemanları yetersiz ve çevre ile uyumsuzdur. Yeşil alanların kalite ve bakım yetersizliği ile fonksiyonellikten uzak oluşu rekreasyon işlevi olumsuz yönde etkilemektedir.

Ziyaret sıklığı açısından incelendiğinde hafta içi ve hafta sonunda daha çok sabah ve akşam saatleriyle öğleden sonra yoğun kullanım belirlendiği meydanlarda saat 20:00'den sonra kullanım görülmemektedir. Bu durum gece kullanımı sağlayacak nitelikte fonksiyonların ve donatıların meydanlarda yer almamasından kaynaklanmaktadır.

4.2 Sorunlara İlişkin Çözüm Önerileri

Kültürel miras korunup, sürekliliğin sağlanmasına ve çağdaş fonksiyonlarla da donatılmalarına özen gösterilmelidir. Alanların düzenleme aşamasından önce kullanıcı özelliklerinin belirlenip, belirlenen potansiyel yönünde işlevler çeşitlenmelidir. Bu aşamada kentlileşme bilincine yönelik eğitime de önem verilmelidir. Alanın düzenlenmesi ve korunması sürecinde belediyelerdeki değişken siyasi idarenin alandaki düzenleme ilkelerini bozarak sürekliliği engellemesine bir çözüm bulunmalıdır.

Alanlarda dokuyu bozacak çarpık yapılaşmanın, trafik yoğunluğunun, gürültü kirliliğinin ve alanların otopark olarak kullanılmasının önlenmesine yönelik planlamalar yapılmalı ve bu süreçte kent plancısı, mimar ve peyzaj mimarlarının koordineli çalışmasının önem taşıdığı unutulmamalıdır.

Alanların kullanıcıya görsel ve kültürel doygunluk sağlaması ve kentlilik bilincini aşılayabilmesi için düzenlemede kullanılacak yapı materyalinin ve donatıların yeterli estetik kaliteye sahip olmaları sağlanmalıdır. Avrupa'nın birçok kentlerinde olduğu gibi tarihi ve mimari değerlerin biraraya geldiği sanat müzeleri haline dönüştürülmelidir. Alan hem gündüz hem de gece kullanımına olanak veren fonksiyonlarla donatılmalıdır ve farklı yaş gruplarına hitap edecek ilginç etkinlikler (sokak konserleri, canlı heykeller, resim sergileri, elyapımı yöresel eşya satışları,

sokak kafeleri vb.) getirilmeli ve alanda dinamik mekanlar yaratılmalıdır. Tasarım sürecinde mekan boyutlarının insan ölçeği ile birlikte mekanda yer alacak eylem ve etkinliklerle ilintili olması gözetilmeli ve fonksiyonlar çözümlenirken kullanıcı nitelikleri de göz önünde bulundurulmalıdır. Kullanılacak yapı materyali ve tasarım öğeleri tarihsel dokuyla uyumlu olmalı ve tarihsel dokuyu öne çıkaracak düzenlemeler gerçekleştirilmelidir. Düzenlenen çevrenin, yörede yaşayanlar kadar, yöre dışından gelenler ve turistler için de hareketli, tarihsel ve mimari sürekliliği yansıtmalı ve güçlü bir kent imajı yaratması sağlanmalıdır.

Meydanlarda, doğa ile bütünleşmenin sağlanması öncelikli amaçlardan biri olmalıdır ve bunun gerçekleştirilebilmesi amacı ile düzenlemelerde bitkilerin yanı sıra durgun ve hareketli su yüzeyleri ve doğal öğeler de kullanılmalıdır. Meydanlarda oluşturulacak su ve ışık oyunlarını içeren su yüzeyleri ile görsel ve fonksiyonel yönden zenginlik kazandırılmalı ve kullanıcıların geçip gittikleri değil rekreasyon ihtiyaçlarını karşıladıkları mekanlar oluşturulmalıdır.

Alanların bitkilendirilmesinde yaya mekanları ile yeşil alanların bütünleşmesi hedef alınmalı, gölge etkisi yaratacak ve sirkülasyonu engellemeyecek düzenlemeler getirilmelidir. Herdemyeşil bitkilerle yaprak döken bitkiler dengeli kullanılmalı kışında görsel ve olumlu etkinin sürekliliği sağlanmalıdır. Meydanlarda bitkilendirme yapılırken tarihi ve mimari özellik taşıyan yapıların ve anıtların çevresinde, yapının özelliğini kaybettirmeyecek nitelikte yayvan taçlı hafif tekstürlü geleneksel kullanıma sahip bitkiler kullanılmalıdır.

Meydanlarda tüm sıralanan önerilerin gerçekleştirilmesi sonrasında yapılacak rekreasyonel işleve de önem veren yeni düzenlemeler ile kent halkının kullanımının sürekliliğinin sağlanması için, bakım, onarım, denetim ve güvenlik çalışmalarının düzenli olarak yürütülmesinin üzerinde önemle durulması, mutlaka gerçekleştirilmesi gereken bir konu olduğu asla unutulmamalıdır.

**THE RECREATIONAL FUNCTIONS OF THE SQUARES :
A CASE STUDY OF FOUR MAIN SQUARES
IN ISTANBUL**

Y. Doç. Dr. Sanem ÇINAR

Abstract

The squares; whether they are located in a village or an urban settlement, are common places served individual or collective activities for certain aims. Today, squares also support recreational functions besides their role in historical, commercial, cultural and tourism activities

As prestigious spaces in a metropolitan area and they shelter multiple functions all together, the squares in İstanbul have also capacity for undertaking very important role for the urban public's recreational

Keywords: Square, Recreation, Urban Space, Recreational Function

SUMMARY

The idea of creating the large open areas in urban planning of ancient settlements is an oldest approach. Squares serve for the purpose of maintaining open areas as well as representing the culture of cities where they belong to. Through out history , squares have been the centre for striking events and daily life. In fact, in every large or small cities the recreational function of the square is an essential aspect which can not be ignored. The examples of recreational function of squares can be seen especially in many western countries. Today, these squares are coupled with modern functions. Besides the historical, cultural, commercial and turistic purposes they serve for recreational functions as well.

The squares of İstanbul as the others in the world should serve for the several purposes. However, these squares which are also open for the use of citizens, have lost their identity, design and proportionality as a result of the misful urban planning strategies in İstanbul. For these reasons being prestigious areas for the use of people for recreational needs must be reorganised and refuned. This research has been realized to point out of the necessities for the formation of squares and to evaluate problems existing in İstanbul in relation to landscape architecture. To maintain the related purposes various terms have been defined and different kinds of squares in the world have been examined. Also squares chosen for research purposes have been analyzed in relation to historical face and their recreational and daily functions have been identified. During the studies, landscape characteristics, recreational functions and identities and transportation systems have been evaluated for extracting of information to form the resources.

In İstanbul four squares which need immediate attention have been chosen on both sides of the Bosphorus for design. These four squares are situated in Sultanahmet, Beyazit, Taksim and Üsküdar. Their common feature is that they are all located in historical surroundings and form the care of İstanbul. Besides their location, historical perspective and their actual role and other

aspects such as the tendencies of the public and their identities as beneficiaries in relation to these squares have been tried to be distinguished. A survey has been carried out in order to elicit information about the different aspects identified above. In the light of this information, four major squares of Istanbul which were chosen for the research purposes have been compared with examples of other major global squares in relation to their recreational functions and the tendencies of the users. Then, the proposed solution has been tried to be concretized with design plans. Undoubtedly, this information is just a proposal for recreational studies. A more detailed analysis of recreational planning can be put forward.

It was evident that the squares chosen for research, carried passive recreational functions. However in developed countries recreational grounds contain both passive and active functions. It was also found out that these grounds in Istanbul are also serving for the purpose of car parking and are experiencing traffic problems. The existence of these activities that interfere with the use and enjoyment of the grounds and the lack of green areas disable us to talk about the recreational functions of the four squares that are discussed. These grounds, which form the core of the Metropolis and serve for the cultural, religious, architectural and commercial aspects, have an important role for the public. Therefore, these prestigious grounds should be redesigned with their cultural heritage kept in mind and be set with civilized functions.

KAYNAKLAR

- AKESEN, A., 1983: Fethiye Yöresi'nde Rekreasyon Amacı İle Kullanılan Bazı Orman Alanlarında Rekreasyonel Talep Değerinin Belirlenmesi Üzerine Araştırmalar. İ.Ü. Orman Fakültesi Yayınları No: 3149, Matbaa Teknisyenleri Basımevi, İstanbul.
- ÇINAR, B., 1986: Konut Dışı Alanların Düzenlenmesinde Esaslar. M.S.Ü. Fen Bilimleri Şehirlik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- KRIER, P., 1988: Urban Space. Academy Editions., London.
- MOUGHTIN, C., 1992: Urban Design Street and Square. University of Nootingham.
- ÖZTAN, Y., 1980: Şehir İçi Park ve Rekreasyon Alan Planlaması A.Ü. Ziraat Fak. Pey. Mim. Bölümü, Ankara.
- SEÇKİN, Ö.B., 1998: Peyzaj Uygulama Tekniği. İ.Ü. Orman Fakültesi Yayın No: 447, İ.Ü. Basımevi ve Film Merkezi, İstanbul.
- SIMONDS, J.O., 1983: Landscape Architecture. McGraw Hill Publishing Company, Newyork.
- SIMONDS, J.O., 1986: Architecture a Manual of Site Plannig and Design. Mc.Graw-Hill Book Company, New York.
- TRANCİK R., 1986 : Finding Lost Space Van Nostrarand Reinhold, New York.
- YILDIZCI, A.C., 1991: Türkiye'de İmar Planları Yapımı Ve Uygulamasında Yeşil Alan Sorunları, Peyzaj Mimarisi Dergisi, Uluslararası Sempozyumu, Ankara.
- ZUCKER, P., 1959: Urban Space Columbia University Press, New York.